

Onderwijs aan zieke leerlingen

PO VO

Consulent Karin de Wit:

'Ik ben er om naar de leerling te luisteren'

Ook wanneer een kind ziek is, heeft het recht op goed onderwijs. Voor scholen kan dat echter een behoorlijke uitdaging zijn. Daarom kunnen scholen ondersteuning vragen van een consulent onderwijs-ondersteuning zieke leerlingen (COZL) van het landelijk netwerk Ziezon. Zieke kinderen kunnen zo een consulent toegewezen krijgen die ze helpt naar haalbare oplossingen te zoeken en zo te zorgen dat de onderwijsachterstand zo klein mogelijk blijft.

Eén van die consulenten Onderwijs-ondersteuning Zieke Kinderen is Karin de Wit. 'Wij staan als consulenten dicht op het kind', vertelt de Wit. 'We komen thuis, spreken het kind én de ouders en kunnen daardoor vaak goed inschatten wat er speelt en wat nodig is.'

'Vaak zijn problemen het gevolg van misverstanden'

Casus
In 2015 raakte de Wit betrokken bij Manon Schaminee, een 13-jarige leerling van het Wiringherlant, een scholengemeenschap in Wieringerwerf. Manon had diverse fysieke klachten waardoor ze veel lessen miste. 'Ze sliep slecht, had buikpijn en hoofdpijn, maar geen duidelijke diagnose', vertelt de Wit. 'In eerste instantie werd besloten Manon te laten doubleren.'

"Volgend jaar beter", was de gedachte. Iedereen, ook ik en Manon, begon dat jaar vol goede moed, maar ik besloot haar toch van een afstandje in de gaten te houden. En zo rond de herfst merkte ik inderdaad dat ze weer veel thuis was en achter raakte. Samen met de mentor en de zeer betrokken zorgcoördinator maakten we een plan om haar toch wat lessen te laten volgen en toetsen te laten maken, maar helaas werkte het niet.

De ouders kwamen op het idee dat de problemen van Manon misschien weleens in het slapen konden zitten. Na een lang onderzoekstraject bleek Manon inderdaad een slaapstoornis te hebben. Daarvoor werd een therapie opgezet, maar inmiddels liep de achterstand op school natuurlijk verder op. Voor Manon werd de stap om weer naar school te gaan steeds groter. Het is een slimme meid die hoge eisen aan zichzelf stelt.

In mei 2016 zijn we met z'n allen om tafel gaan zitten: ik, de zorgcoördinator, de mentor, de leerplichtambtenaar en Manon met haar ouders. Het oplossen van een slaapstoornis is een lang traject, hoe zorgen we dat Manon toch het onderwijs krijgt dat ze verdient? Er werd nog even gedacht over thuisonderwijs, maar ik wilde haar per se weer naar school krijgen.

Het is een open meisje dat behoefte heeft aan sociale contacten. Thuis raakt ze toch in een isolement. Uiteindelijk is Manon overgestapt naar onderwijs bij Heliomare. Daar heeft ze alle ruimte om haar dag aan te passen. Heeft ze na een slechte nacht een toets? Dan wordt die naar morgen verplaatst. Wordt ze halverwege de ochtend moe? Dan zoekt ze even een rustig plekje op.

Bij Heliomare volgt ieder kind op zijn of haar eigen manier onderwijs; Manon is hier geen uitzondering. Het gaat nu veel beter met haar. Ze gaat iedere dag naar school, maakt vrienden en voelt zich veel beter. Ook de lessen gaan goed en met sommige vakken is ze al aan het versnellen. Ten opzichte van leeftijdsgenootjes heeft ze nog wel een achterstand, maar alles is weer op de rit en ze komt er wel.'

Haalbare oplossing

Het voordeel van haar rol als consulent vindt de Wit dat ze overal kort op zit. Hoewel ze in haar adviserende en ondersteunende rol geen bevoegdheden heeft en afhankelijk is

van de medewerking van haar contacten, merkt ze dat ze veel voor elkaar kan krijgen. 'Vaak zijn problemen het gevolg van misverstanden. Een school begrijpt bijvoorbeeld niet goed wat er met een leerling aan de hand is en wat die leerling nodig heeft. Ik kan daar goed in bemiddelen. Bovendien kunnen kinderen vaak heel goed zelf benoemen wat voor hen een oplossing zou zijn. Ik ben er om naar ze te luisteren en te kijken of hun oplossing haalbaar is. Op basis van wat ik weet en hoor maak ik, in overleg met de school, een plan en zorg dat iedereen daarvan op de hoogte is. De school blijft verantwoordelijk voor de leerling, mijn rol is alle neuzen dezelfde kant op te krijgen.'

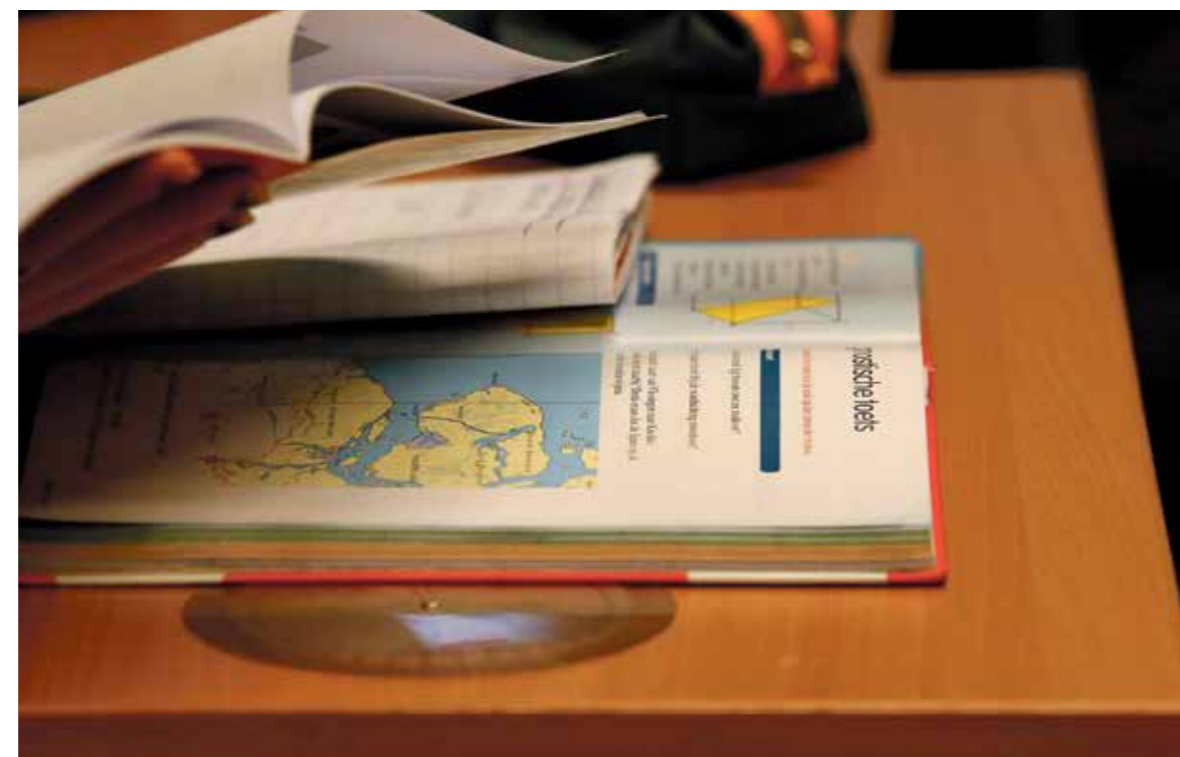
Waar de Wit nog verbetering ziet, is een verbreding van haar werkterrein. 'Ik werk vooral met leerlingen met een duidelijk medisch probleem. Er zijn echter ook leerlingen waarbij de problemen minder duidelijk zijn, maar die wel hulp nodig hebben. Zo wordt voor de kinderen met Niet Aangeboren Hersenletsel of kinderen met Somatisch Onverklaarde Lichamelijke

Klachten (SOLK) te weinig hulp gevraagd bij ons. Daarnaast denk ik dat er bij de kinderen waarbij andere problemen spelen waardoor ze thuis zitten, het jammer is dat ik buiten beeld ben.

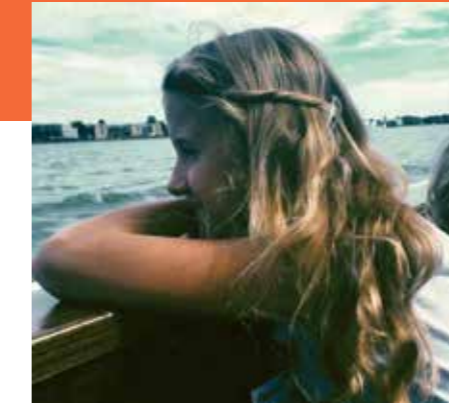
Voor kinderen met psychische problemen of autisme zou ik veel zou kunnen doen; ook voor hen is iedere dag thuis er één teveel. Maar deze groep hoort helaas niet bij het subsidiepotje waar ik uit betaald word.'

Karin de Wit

Ambers droom om arts te worden

Amber Steenbergen is 13 jaar en zit in Havo 2. Niets aan de hand zou je denken. Maar het is voor Amber allesbehalve vanzelf gegaan. Haar jeugd bracht ze tot nu toe vooral thuis en in ziekenhuizen door en ze heeft inmiddels 31 operaties achter de rug. Haar moeder Corine heeft er de afgelopen acht jaar alles aan gedaan om te zorgen dat Amber bij kon blijven op school. 'Amber wil niets liever dan later arts worden. Ik hoop dat het haar nog lukt, maar makkelijk zal het niet zijn.'

Op haar vijfde was Amber een vrolijke, gezonde kleuter. Tot haar moeder haar op een ochtend in coma vond. Haar dikke darm was gescheurd. Alsof dat nog niet levensbedreigend genoeg was, veroorzaakte dit ook een buikvliesontsteking. Gelukkig overleefde Amber haar kritieke toestand maar haar darmen waren dusdanig aangetast dat een groot deel verwijderd moest worden en Amber verder moest met een stoma. Inmiddels bleek het 5-jarige meisje in het ziekenhuis bovendien een vleesetende bacterie te hebben opgelopen, wat in een nieuwe reeks operaties resulteerde. Pas drie jaar is Amber nu van de bacterie af. 'Haar jeugd heeft ze gemist', vertelt Corine. 'Als ze niet in het ziekenhuis lag, was ze wel herstellende van een buikoperatie. Opstaan, ademhalen; alles ging moeizaam. Buiten spelen met vriendjes en vriendinnetjes was geen optie. Niet de jeugd die ik voor haar in gedachten had.'

Vechten om begrip

Wat het voor Amber op school moeilijk maakte, was volgens Corine het feit dat haar ziekte niet direct zichtbaar was. 'Wanneer je je been breekt, springt iedereen meteen op om je te helpen. Maar wanneer er uiterlijk niets te zien is, verliezen mensen al snel hun interesse. Daardoor hebben we vooral de eerste jaren moeten vechten om begrip. Amber is een slim meisje. Dat is een voordeel én een nadeel, want daardoor dachten de leerkrachten de eerste jaren dat ze het ook wel zou redden zonder extra ondersteuning. Wat natuurlijk niet zo is!'

Zonder achterstand de operatie door

Zijn moeder wist het nog niet, maar de 8-jarige Sanjar Husagic wil marinier worden. Aan zijn doorzettingsvermogen zal het niet liggen, want hij heeft net een ingrijpende beooperatie achter de rug en er nog één voor de boeg. 'Ik vind het niet erg', zegt hij. 'Alleen het thuiszitten is soms een beetje saai.'

Al vanaf zijn geboorte was het duidelijk dat Sanjar op een dag een operatie nodig zou hebben vanwege het lengteverschil van zijn benen. Tot zijn tiende kon hij er goed mee omgaan, maar vanaf die leeftijd nam de kans toe dat hij last van zijn bekkens en rug zou krijgen en dat er zenuwen bekneld zouden raken. Een beenverlenging was onvermijdelijk. En dat is een operatie waarvan Sanjar uiteindelijk bijna een jaar moest herstellen. 'Een voordeel', vertelt zijn moeder Hanieh, 'was dat we ons er op konden voorbereiden.' Samen met zijn school, de Kluf in Den Helder, konden we van te voren al afspreken hoe we dit gingen opvangen.'

Thuis werken

De eerste maanden na de operatie, hij zat toen nog in groep 4, bleef Sanjar fulltime thuis. In die periode ondersteunde consulent Hans Fehling Sanjar bij zijn schoolwerk. Hanieh: 'Hans kwam één keer in de week bij ons thuis om Sanjar te helpen. De rest van de week hielpen wij Sanjar bij zijn huiswerk. Zijn meester Youri gaf dat altijd perfect door. Sanjar wist precies wat hij moest doen en als we vragen

hadden, waren meester Youri en juf Suzanne altijd bereikbaar voor vragen. Natuurlijk is het een lastige periode, vooral voor Sanjar, maar doordat hij zo goed begeleid is door Hans en de school, heeft hij totaal geen achterstand opgelopen.'

Voor Sanjar was het lastigste dat hij na zijn operatie twee maanden zijn schoolvrienden moest missen. 'Een paar kwamen bij me thuis en de eerste dag dat ik weer naar school ging, ging iedereen staan en riep: Sanjar! Sanjar! Dat was wel leuk.' Dat hij thuis huiswerk moest maken, vond Sanjar geen probleem. 'Ik vond het leuk met Hans en als papa en mama thuis waren, gaven ze me heel veel aandacht.'

Tweede operatie

Na de zomer 2017 staat Sanjar zijn volgende operatie te wachten. Zelf heeft hij er niet zoveel problemen mee. Hij weet dat het nodig is. En over zijn school maakt zijn moeder zich geen zorgen. 'Als dat net zo goed gaat als na de vorige operatie, dan loopt hij in ieder geval geen achterstand op. En wie weet wordt hij dan later inderdaad wel marinier!'

